

Niet openbaar

Zaaknummer: Z/20/054744

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Vervolg beleid niet-loonvormende keten

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:

1. In te stemmen met het cafetariamodel en daar het beleid van de niet-loonvormende keten aan optrekken
2. In te stemmen met alle keuzes uit het cafetariamodel en de structurele kosten á €100.000 en dit mee te nemen in de Perspectiefnota 2021
3. In te stemmen met de incidentele kosten á €50.000 om het project Klaar voor de Start voor het jaar 2021 goed af te ronden en het bedrag te dekken uit de reserve uitstroombeleid.

Aanleiding

De afgelopen twee jaar heeft de gemeente Druten met het project Klaar voor de Start ook klanten uit de niet-loonvormende keten opgepakt*. Dit heeft de duurzame uitstroomcijfers van de gemeente Druten met 12 personen doen stijgen. In het afgelopen jaar zijn 12 personen extra uit de bijstand gestroomd met behulp van Klaar voor de Start, waaronder 11 personen in de laatste 8 maanden.

Per 1 augustus 2021 loopt het project Klaar voor de Start af. Wanneer we geen vervolg geven aan dit project of de inhoud ervan, heeft de gemeente Druten geen beleid op de kandidaten uit de niet-loonvormende keten voor de doelgroepen zoals hieronder gesteld. De beschikbare doelgroep uit de niet-loonvormende keten bestaat uit de volgende kandidaten:

1. Anderstaligen zonder inburgeringsplicht (beheersen de Nederlandse taal onvoldoende)
2. Terug melders van het WerkBedrijf (kandidaten die nog niet bemiddelbaar zijn naar de arbeidsmarkt)
3. (asiel)Migranten die hun inburgering nog niet volledig hebben afgerond (oude doelgroep/ondertussengroep)

Gezien de resultaten uit de afgelopen twee jaar, is het lonend om actief beleid te hebben met deze doelgroepen uit de niet loonvormende keten. Niet alleen krijgen deze mensen weer zingeving in het leven en doen zij minder beroep op andere voorzieningen, ook vanuit financieel oogpunt is het gunstig om deze mensen naar een baan te begeleiden.

Conform het cafetariamodel (zie bijlage) zijn er tal van keuzes die gemaakt kunnen worden om het beleid op deze doelgroep voort te zetten/aan te passen. Uiteraard is het aan uw raad om hier voor de toekomst keuzes en andere afwegingen in te maken. Indien uw raad instemt met alle keuzes uit het cafetariamodel, houden we vast aan het beleid zoals we dat de afgelopen twee jaar met het project Klaar voor de Start zijn ingeslagen.

*De loonvormende keten bestaat uit kandidaten die werkfit zijn en door het WerkBedrijf naar regulier werk bemiddeld worden. De niet-loonvormende keten bestaat uit kandidaten die nog niet klaar zijn voor de arbeidsmarkt of waarvoor de arbeidsmarkt te hoog gegrepen is.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
12-01-2021	Resultaat extern onderzoek Klaar voor de Start Z/20/054744

Gewenst resultaat

Kandidaten uit de niet-loonvormende keten begeleiden in hun traject naar werk waarin ingezet wordt op een duurzame arbeidsplaats.

Dit heeft uiteindelijk uitstroom uit de bijstand en besparing op de bijstandskosten en andere zorgkosten tot gevolg. Tevens zorgt dit ook voor positieve effecten op de betrokkenen en hun directe omgeving.

Argumenten

- 1. De uitstroomresultaten van Klaar voor de Start zijn goed.*
In de afgelopen 8 maanden zijn er 11 kandidaten uit de bijstand gestroomd door de inzet van Klaar voor de Start. Daarnaast staan er nog 4 kandidaten op de prioriteitenlijst om op korte termijn uit te stromen.
Deze 11 uitstromers waren 7 statushouders en 4 terug melders van het WerkBedrijf.
- 2. De aanpak in de niet-loonvormende keten werkt goed*
Aan het begin van dit schooljaar zijn 8 kandidaten gestart uit de doelgroep 'terug gemeld van het WerkBedrijf'. Door de intensieve aanpak van Klaar voor de Start zijn 4/8 kandidaten inmiddels uitgestroomd naar een duurzame plaats op de arbeidsmarkt. 2/8 kandidaten staan op de prioriteitenlijst en de overige 2 kandidaten hebben nog iets meer aandacht en training nodig.
- 3. Het resultaat van het onafhankelijk onderzoek naar Klaar voor de Start is over het algemeen positief*
Bureau RadarAdvies heeft een evaluatie opgesteld over Klaar voor de Start. In februari 2021 heeft u hiervan kennisgenomen. Het uitstroomresultaat is naar behoren en de uitvoering van het beleid heeft raakvlakken met de nWI en de genoemde doelgroepen in de niet-loonvormende keten.
- 4. Veel aandacht vergroot de motivatie op het vinden van een baan*
De kandidaten uit de niet-loonvormende keten volgen trainingen op alle gebieden die zij nodig hebben om een plek op de arbeidsmarkt te realiseren. Voor de één is dat het volgen van de Nederlandse taal om zich verstaanbaar te kunnen maken, voor de ander is het een assertiviteitstraining of een training 'presteren'. Omdat de klassen klein zijn kan er maatwerk geleverd worden.
- 5. Maatwerk en tijdsinvestering vergroten de snelheid naar de arbeidsmarkt*
Al onze kandidaten volgen een traject op maat. Dit betekent dat men de aandacht krijgt die hij of zij nodig heeft, trainingen volgt die passen bij de situatie van de kandidaat én iedereen krijgt minimaal 2x per maand een gesprek. Aan de hand van deze gesprekken worden afspraken bijgesteld of nieuwe afspraken gemaakt. Hiermee houden we de snelheid in de weg naar werk.

Niet openbaar

Zaaknummer:

6. *Er is nog geen beleid op de genoemde doelgroepen in de niet-loonvormende keten*
De inkomensconsulenten hebben een grote caseload en veel werkzaamheden. Daarnaast zijn zij verantwoordelijk voor de rechtmatigheid van de uitkering en niet voor de begeleiding naar werk. Dit is weggelegd bij het WerkBedrijf. Zoals gesteld is er een grote doelgroep in de niet-loonvormende keten die terug gemeld of nog niet klaar zijn voor het WerkBedrijf maar die ook niet terecht kunnen bij de participatiecoach. Juist voor deze mensen is Klaar voor de Start een goede weg om een plek te vinden op de arbeidsmarkt.
7. *Zonder beleid op de niet-loonvormende keten, houd je deze mensen in de uitkering*
Kandidaten uit de loonvormende keten worden bemiddeld naar werk door het WerkBedrijf. Kandidaten waarvoor de arbeidsmarkt te hoog gegrepen is, worden opgepakt door de participatiecoach. Voor kandidaten uit de niet-loonvormende keten die tussen deze twee beleidslijnen instromen, was er voor Klaar voor de Start geen beleid. Deze mensen blijven in de uitkering. Met Klaar voor de Start gaan we juist met deze mensen aan de slag en zorgen wij ervoor dat ook zij een duurzame plek op de arbeidsmarkt kunnen vinden.
8. *Uitstroom uit de bijstand levert financieel meer op dan alleen de uitkeringsgelden.*
Door diverse landelijke onderzoeken van onder andere het Centraal planbureau en het Cultureel en Sociaal planbureau is berekend dat wanneer je iemand uit de bijstand naar werk helpt, dit jaarlijks een besparing van €14.000 aan bijstandsuitkering en €4000 tot €6000 besparing op andere zorgkosten oplevert. Met andere woorden een besparing van gemiddeld zo'n €20.000 per jaar.
9. *De raad is vrij om binnen het cafetariamodel keuzes te maken.*
Dit kan door amendering van beslispunt 2. Afhankelijk van de keuze van de raad voor doelgroepen en activiteiten, zal het bij beslispunt 2 genoemde bedrag lager uitvallen. Wanneer de raad geen enkele keuze maakt zal het extra structurele bedrag 0 Euro bedragen en zal Klaar voor de Start in 2021 worden afgebouwd.

Het college heeft geen voorkeur voor een scenario en daarom is het maximale bedrag opgenomen. Het is aan de raad om op basis van het cafetariamodel een keuze te maken.

Tegenargumenten en risico's

1. *Er zijn geen financiële middelen voor deze doelgroepen uit de niet-loonvormende keten.*
Het volledige participatiebudget moet overgedragen worden aan het WerkBedrijf. Ondanks dat zij alleen kandidaten uit de loonvormende keten participeren, ontvangen zij wel het volledige budget. Dit is in het verleden zo afgesproken.

De participatiecoach wordt betaald om met de kandidaten aan de slag te gaan voor wie de arbeidsmarkt te hoog gegrepen is. Om die reden is ook zij niet inzetbaar voor de kandidaten uit de niet-loonvormende keten die wel op de arbeidsmarkt kunnen participeren.

2. *Er is geen oud-beleid dat voor nieuw beleid ingeruild kan worden*

In de periode tot de begroting 2022 staat de toetsingscriteria "financieel geen ruimte voor nieuw beleid tenzij we nieuw beleid voor oud beleid in kunnen ruilen." Er is geen oud beleid waarvoor we het beleid op de doelgroepen uit de niet-loonvormende keten in kunnen ruilen. Al het bestaande beleid heet goede effecten en ook in de bestaande financiële posten is er geen ruimte om dit nieuwe beleid te financieren. Dit nieuwe beleid dient integraal afgewogen te worden met andere nieuwe beleidsvoorstellen.

Indien wordt besloten geen gehoor te geven aan dit beleid, houden we wat we hebben en vindt en geen begeleiding naar de arbeidsmarkt plaats voor deze kandidaten.

Financiële gevolgen

Zoals aangegeven bij de tegenargumenten wordt het volledige budget participatie overgeheveld naar het WerkBedrijf. Zij werken alleen maar met kandidaten die direct bemiddelbaar zijn naar werk (de loonvormende keten). Als we kijken naar de wettelijk uit te voeren taken van de participatiewet, is de gemeente er verantwoordelijk voor dat iedereen die kan werken aan de slag gaat en waar nodig ondersteund wordt. Op dit moment worden alleen de kandidaten die weinig ondersteuning nodig hebben, bemiddeld door het WerkBedrijf waardoor een grote groep mensen, de mensen in Klaar voor de Start, buiten schot blijven.

In de gemeente Druten is er nog geen structureel beleid op de genoemde doelgroepen uit de niet-loonvormende keten en vallen deze mensen tussen wal en schip. Met de continuering van Klaar voor de Start, pakken wij deze doelgroep juist wel aan. Om dit te realiseren vragen wij een structureel budget van €100.000* aan om met deze doelgroep aan de slag te gaan en hen te begeleiden naar een duurzame plek op de arbeidsmarkt.

Het bedrag á €100.000 is opgebouwd uit álle elementen uit het cafetariamodel (zie bijlage). Hierin zijn de kosten voor taal, trainingen, sport en een pot onvoorzien verwerkt.

Het structurele bedrag van maximaal €100.000 nemen wij vanaf jaarschijf 2022 mee in de perspectiefnota.

Wanneer de afspraken over de participatiegelden van het WerkBedrijf worden gewijzigd, kunnen de financiële middelen ook gedekt worden uit de participatiegelden.

Gezien de economische verwachtingen van het CPB en de fluctuatie in het bijstandsbestand van de gemeente Druten, is het af te raden de kosten te dekken uit het BUIG budget. Naar verwachting sluiten we 2021 af met een hoger bijstandsbestand en wanneer de kosten voor KvdS uit de BUIG-gelden worden gedekt, streven we mogelijk af op een flinke overschrijding van dit budget.

*wanneer de raad besluit andere keuzes in het cafetariamodel te maken en elementen weg te laten, valt het structurele bedrag van €100.000 lager uit.

Het bedrag van €50.000 voor de tweede jaarschijf 2021 is berekend op basis van een half schooljaar, uitgaande van álle elementen uit het cafetariamodel. Ook hierbij geldt dat als de raad andere keuzes maakt in het cafetariamodel en besluit elementen weg te laten, dat dit bedrag lager uitvalt.

Het éénmalige bedrag van €50.000 voor de tweede jaarschijf 2021 dekken wij uit de reserve uitstroombesleid.

Niet openbaar

Zaaknummer:

Communicatie

Na besluit in uw gemeenteraad wordt de uitkomst zowel intern als extern met alle partners gedeeld die betrokken zijn bij dit project en/of beleid.

Inwonersparticipatie

Niet van toepassing.

Uitvoering of Vervolgstappen

De inhoud van het beleid wordt verder vormgegeven en aangepast daar waar nodig. Nieuwe afspraken worden gemaakt en er wordt vervolg gegeven aan de trajecten van de huidige kandidaten.

Geheimhouding:

Niet van toepassing

Voorstel

Advies

Bijlage

1. Cafetariamodel